

melse med demokratiske principper. Centralstyrelsen og melleminstanserne skulle så kun have overtilsynet. Man var nu af den opfattelse, at skolens fremskridt trivedes bedst, når den lå i hænderne på de lokale myndigheder (samme opdagelse, som D. G. Monrad gjorde i 1855).

Det mest opsigtsvækkende ved reformen var skolens *udelelighed* indtil 15 års alderen. De kvikke hoveder og de tungnemme skulle holdes sammen i klassen og gensidig påvirke hinanden. Dette standpunkt var nøje over tænkt og begrundet. Kommissionen troede ikke på, at elevmaterialet kunne deles i bogligt begavede og manuelt begavede. I langt de fleste tilfælde var lærenemme og velbegavede børn også praktisk dygtige, og de dårligt begavede til teoretisk arbejde var også dårligt egnede til manuelt arbejde. Hvis man nu delte skolens elevmateriale ved 11-12 års alderen på grundlag af en teoretisk prøve (i modersmål, regning, fremmede sprog etc.), ville de bedst begavede, også de elever, der havde de bedste anlæg for praktiske fag, gå over i eksamensskolen, og erhvervsskolerne ville få de dårligst begavede i begge retninger. Ventede man derimod med liniedelingen til 15 års alderen, hvor længslen efter at komme ud i erhvervslivet meldte sig, ville utvivlsomt mange begavede (også bogligt begavede) vælge at gå ind på de praktiske linier. Denne pædagogiske idé sættes ved de svenske forsøg mere rationelt end noget sted op imod den ideologi, der ligger til grund for liniedelingen i hele den angelsaksiske verden, og som hos os blev fulgt ved 1937-loven med dens gaffeldelte mellem-skole.

Reversen kommer, når det viser sig, om man ved at følge det svenske system (der iøvrigt har sit egentlige hjemsted i USA, hvor eleverne får samme kursplaner i alderen 12—18 år uden hensyn til evner), kommer til at stække de dygtige. Dette er hovedpunktet i forsøgsarbejdet.

Liniedelingen indtræder altså, når eleverne har gennemgået 8. kl. De overføres da til en af følgende klasser:

9. g., der er beregnet for de elever, der skal gå videre i gymnasiet (deraf navnet). Undervisningen afsluttes med en g-realek-

samen, der er afgørende for elevens fortsættelse;

9. a., der er beregnet for de elever, der hidtil havde gået i realskolerne. Den afsluttes med en a-realeksamen, omfattende f. eks. 3 sprog.

9. y., der optager de elever, der ikke kommer i de to foregående, og som forventes at være interesserede i at gå ud i erhvervslivet, selv om de havde boglige evner til at studere om ikke på universitetet, så dog i gymnasiet eller realskolen. Det skulle altså være en lærlingeklasse svarende til vore tekniske skoler eller andre fagskoler, og den omfatter derfor både en teoretisk og en praktisk undervisning. Den sidste er meget elastisk og kan bestå i værkstedsarbejde på skolen, lærlingepads den halve uge hos en håndværksmester, butiksejer, husmoder, landbruger, skovbruger etc., som ville være villige til at gå i samarbejde med skolen. Også denne klasse afsluttes med en realeksamen (y-realeks.).

Ved alle tre former for realeksamen foretages bedømmelsen af skolens lærere.

Forsøgene med reformen.

Gennem de ovennævnte 6 beretninger fra skolöverstyrelsen får man et godt indtryk af forsøgsarbejdet. Tilrettelæggelsen er mønstergyldig og burde studeres af alle de skolevæsener, der agter at sætte et forsøgsarbejde i gang. Forsøgene er baseret på frivillig tilslutning. Man indbød både hele skoledistrikter og skolerne enkeltvis til at melde sig. Antallet har været stigende. Efter den sidste beretning (februar 1956) er 2 516 klasser og ialt 61 498 elever med til forsøget. Klassekvotienten er altså godt 24. Man begyndte på to trin: i 1. kl. og i 5. kl. Efter 5-årsperioden var man altså nået igennem hele skolen. På högstadiet var der da i alt 324 klasser med i alt 8 169 elever.

Det ville føre for vidt at gå i detaljer med hensyn til tilrettelægning, udvælgelsen af skoleledere og lærere, instruktionen af disse, ansættelsen af konsulenter, anvisning af metoder og regler for samarbejdet med forældre etc. Her må henvises til beretningerne, der ligger til disposition for alle interesserede på mit kontor. En blot nogenlunde udtømmende skildring af arbejdet